గండం

మరో గండం గడిచింది – పిండం బయటపడింది.

సుందరి పాలిపోయిన మొహంతో కళ్ళుమూసుకుని వెల్లికిలా పడుకుంది. ఇప్పు డామె మనస్సులో ఇందాక చెలరేగిన తుపాను జాడలేవీ లేవు. మొదటి కాన్పుకులేని ప్రాణభయం తన కీసారి ఎందుకు కలిగినట్టు? తన బిడ్డ మొగపిల్ల వాడని తనకు ముందే తెలుసు – తను పోతే ఏమవుతాడో అని ఎందుకింత కంగారు పడ్డది? తన చెల్లెలు, కమల వాణ్ణి సవతి బిడ్డణ్ణి చూసినట్టు చూస్తూంది!....

అన్నట్టు, పాపం, కమలగతి ఏమయిందని. కొంపతీసి దానిక్కూడా ఇవాళే –

అవతల తన పెద్దన్నగారి భాగంలో కమల పురుడు పోసుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉంది. తొలిచూలు. తను మలిచూలని తనకన్న కమలనే అందరూ

బాగా చూశారు. తన్నడిగితే తాలిచూలుకన్న మలుచూలే కష్టం. మొదటిసారి జరగబొయ్యేది తెలీదు.

ఎట్లాగయినా కమలమీదనే అందరికీ ప్రేమ జాస్తి కావటానికి తనే అందగత్తె, తన మొగుడుకే ఎక్కువ ఆస్తి ఉంది. కాని అందరికీ కమల మీదనే అపేక్ష. దాన్ని మొగుడు కూడా నెత్తిన పెట్టుకొని ఊరేగుతాడు తనను అందరూ తక్కువగా చూసి, మళ్ళీ తను పెడసరంగా ఉంటుందని తనమీదపడి ఏడుస్తారు!

తను నిజంగా మంచిదని ఎవరికీ తెలీదు – కమలకు తప్ప. కమల ఒక్కతే తన్ను బాగా చూస్తుంది. తనకన్న మంచిది అదొక్కతే!

ఈ కుంక అయినా తన పోలిక అయితే బాగుండును. పెద్దవాడు అంతా అచ్చుగుద్దినట్టు తన మామగారి పోలికే.

ఈ పదిరోజులూ ఎట్లా వెళతయ్యో! తన్ను ముసలమ్మలు ఏం పీక్కు-తింటారో, నూతిలో చాదవేసే దెప్పటికో!

సుందరి ఆలోచనలు అంతకంతకూ అస్పష్టం కాసాగినై. ఆమెకు కాస్త మగతగా ఉంది.

* * *

"దానిక్కూడా మగపిల్లవాడే!.... ఒక్కగంట తేడా కూడా లేదే! ఇదేం పాపఖర్మమో! ఇట్లా జరగ్గూడదర్రా! ఒక్క ఇంట్లోనే ఒక్కరోజునే రెండు కానుపులా? ఎవరో ఒకరికి గండం తప్పదు!"

ఈ మాటలన్నీ సుందరి చెవుల పడుతున్నై. కాని మనస్సులో నాటు-కోవటం లేదు. కొంత ప్రయత్నంమీద కళ్ళుతెరిసి చుట్టూ చూసింది.

అమ్మమ్మ చరచరా లోపలికొచ్చి సుందరికేసి చేతులూపుతూ, "ఆ కమలం కూడా ఇప్పుడే కనికూచుంది. అహోరించండి!" అని వెళ్ళిపోబోయింది.

"మగబిడ్డేనా?" అన్నది సుందరి బలహీనంగా.

"ఆ!" అన్నది ముసలమ్మ, ఆడబిడ్డ అయినా ఇబ్బందిలేకపోయేదన్నట్టు.

"ఎవరో ఒరి గ్గండం తప్పదు! ఎవరో ఒరి గ్గండం తప్పదు!"

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డణ్ణి గాదుపుకున్నది. తన బిడ్డకే అపాయమూ రాదు! రాకూడదు!.... పాపం, కమల కీ విషయంలోనూ తన అదృష్టం లేదు. దాని బిడ్డ ఏమవుతాడో! ఒకవేళ వాడికేమన్నా అయితే తనకు చాలా కష్టంగా ఉంటుంది – చాలా? – ఆఁ, అయినా ఆ ముసలమ్మ కబుర్లు నిజమా ఏమిటి?

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరురోజులు దాటిన తరువాత పెద్దవాళ్ళ విచారం వెనుకపడింది. గండం గురించి మాట్లాడటం మానేశారు. అప్పచెల్లెళ్ళిద్దరూ నూతిలో చేదవెయ్యటం మహావైభవంగా జరిగింది.

అందరూ తనపిల్లవాడికంటె కమలబిడ్డే కనుముక్కు తీరుగల వాడౌతా డనుకోవటం సుందరి విన్నది. కాని అట్టే అసూయపడలేదు. అసూయపడేటందు కవకాశం లేకపోయింది. కమలబిడ్డే బాగున్నాడని ఎవరో అనగానే 'బతకనిబిడ్డ బారెడు' అనే సామెత సుందరికి చప్పున స్ఫురించి మనస్సు చివుక్కుమన్నది. తన కటువంటి ఆలోచన రావటం చాలా తప్పు.

కాని కమలబిడ్డే అందంగా ఉంటాడనే విషయం సుందరి రూఢిచేసు కున్నది. అందరూ ఆ మాట అంటే తనకు అందులో అబద్ధం ఏమీ కనిపించ లేదు.

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డలో అనాకారితనం చూడటం ప్రారం భించింది.

"పీడిముక్కు చట్టి ముక్కల్లే ఉందేమే, కమలా? వాడు నవ్వితే మూతి చూడు, పక్కకెట్లా తోసుకుపోతోందో!"

కమల దొంగకోపంతో, "బాగానే ఉంది లేవే, పసివెధవ కట్లా వంకలు పెడతావేం? చిన్నపిల్లలంతా అట్లానే ఉంటారు!" అన్నది.

కమల తనబిడ్డను ముద్దులాడినా, వెనకేసుకొచ్చినా సుందరి హృదయంలో ఏదో గుచ్చుతున్నట్టయేది. అది అసూయమాత్రం కాదు. కమల ఇద్దరుపిల్లల్లోనూ తేడా చూడనట్టు ప్రవర్తించేది. అది నటన ఎట్లా అవుతుంది? కమలవంటి అమాయకురాలు నటించగలదా! నటించటం తనకు చాతకాలేదు. కమల కొడుకు మీద తనకాపేక్ష లేదు. వాణ్ణిచూస్తే తనకు భయం — ఏమిటో అర్థంగాని భయం! వాణ్ణి చేతులోకి తీసుకుంటే జారవిడుస్తానని భయం! వాడికి తను నీళ్ళుపోసే టప్పుడు దెబ్బ గట్టిగానూ, తగలరానిచోట తగులుతుందని భయం!.... వా డేక్షణాన గుటుక్కుమంటాడో! (చిన్నపిల్లల కెంతకావాలి!) ఆ క్షణాన వాడు తన చేతుల్లో మాత్రం ఉండకూడదు! వాడిప్రాణం దొడ్లో పోతే తను ఇంట్లో ఉండాలి. ఇంట్లో పోతే దొడ్లో వుండాలి! ఇదే సుందరి కోరింది!

కమల చేతుల్లో తనబిడ్డ ప్రాణం పోతుందని సుందరి కేమాత్రము భయం లేదు. తన బిడ్డకు నీళ్ళుపోస్తూ ముంగాళ్ళమీద బోర్లా పడుకోబెట్టుకుని చేతుల్లో వేన్నీళ్ళు పోసికొని వాడి తలమీద కమల ఎంత గట్టిగా బాదినా తనకు భయం వేసేదికాదు. కమల తన బిడ్డ దగ్గిర ఉన్నంతకాలమూ వాడికి యమభయం

లేదని సుందరికి గట్టిధైర్యం. అది సుందరిబిడ్డ మీద ఈగ వాలనీదు. తన బిడ్డ ఏడిచినా నిర్లక్ష్యంగా ఉంటుంది గాని తన అక్క కొడుకు కాస్త కీచుమంటే అడావుడి పడుతుంది. వాడంటే దానికంతప్రాణం!

* * *

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరోనెల జరుగుతున్నది. దీపావళికి అక్కచెల్లెళ్ళిద్దరూ పుట్టింటికి వచ్చారు.

తెల్లవారితే నరక చతుర్దశి అనగా సుందరి బిడ్డకు పెద్దపెట్టున జ్వరం వచ్చింది. దానివెంట దగ్గూ పడిశమూనూ. బిడ్డ నిమిషనిమిషానికి ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతున్నాడు. సుందరి గుండెల్లో రాయిపడింది. బిడ్డ బతకడని అధైర్యం పట్టుకుంది. మతిపోయింది.

కమలవచ్చి బిడ్డదగ్గిర కూర్చున్నది. వాళ్ళ చిన్నన్నగారు ఆ అపరాత్రి వేళ వెళ్ళి వైద్యుడి దగ్గిర నాలుగు పంచదార మాత్రలు తెచ్చాడు. కమల తన చేతిమీదిగా వాటిని తన చనుబాలలో రంగరించి బిడ్డనోట్లో పోసింది. తరవాత రెండు గండలకల్లా బిడ్డ దగ్గటమూ, ఉక్కిరిబిక్కిరి కావటమూ తగ్గి నిద్ర పోయినాడు. అంతసేపూ కమలబిడ్డ దగ్గిరే కూర్చుని వాడి మాడుకు తన చెయ్యి ఆనించి వాడికేసిచూస్తూ కూర్చున్నది.

"కమల నాబిడ్డను బతికించమని దేముణ్ణి వేడుకుంటున్నది" అనుకున్నది, సుందరి ఎందుకో?

మర్నాడుదయమే తలంట్లు. కమల అన్నగార్లిద్దరికీ తలంటింది. వాళ్ళ పిల్లలకూ-డా అంటబోతూ, "అక్కా పిల్లలిద్దరికీ కాస్త ఉగ్గు వెయ్యవే!" అన్నది.

కమలబిడ్డకు ఉగ్గువేసేటప్పుడు సుందరి చేతులు వణికినై. కంగారుతో గిన్నెలోదంతా వాడినోట్లో పోసింది. పిల్లవాడు గుడ్లు తేలవేసి ఉక్కిరి బిక్కిరైనాడు.

"అయ్యో, అయ్యో! కమలా!" అన్నది సుందరి.

పక్కనే పిల్లలకు నలుగుపెడుతున్న కమల తిరిగైనా చూడకుండా, "ఏం, ఫర్వాలేదులే!" అన్నది. మళ్ళీ సుందరి హృదయములో ఏదో గుచ్చుకున్నట్టయింది.

* * *

నీళ్ళుపోసి సిల్కుచొక్కా — వాళ్ళ నాన్న కొన్నది — తొడిగి ఉయ్యాల్లో పడుకోబెడితే కమల కొడుకు రాజా అల్లే, పండుకాయవల్లే ఉన్నాడు చిన్న మేన

మామ చేతి కామెరా తెచ్చి బిడ్డలిద్దరినీ ఫొటో తీస్తే అందులో కమల కొడుకే దేదీప్యమానంగా ఉన్నాడు.

సుందరి అసూయపడలేదు –

బతకని బిడ్డ బారెడు!

"నే నెంత పాపిష్టిదాన్ని! నాకేం పుండు పుట్టింది!" అని సుందరి తన్ను తాను తిట్టుకున్నది. కానీ ఆ దిక్కుమాలిన సామెత మరుపురాదు!

బహుళ విదియ ఆదివారంనాడు సాయంకాలం ఆరు గంటలవేళ కమల బిడ్డ వడగొట్టి పోయినాడు, ఆ గుంటూరు ఎండలు! ఆ కిందటిరోజే బిడ్డకు వడదెబ్బ తగిలింది. మర్నాడు ఎండ వేళప్పుడు బిడ్డకు శైత్యోపచారాలుచేశారు. బిడ్డ వాటితోనే పోయినాడు.

ఈ వార్త చెవిని పడగానే సుందరి హృదయం మీదినుంచి మూత తీసేసినట్టయింది. ఆమె హృదయంలోనించి పైకి పొంగి వచ్చింది, ఆనందం కాదు దుఃఖం.

సుందరి కమల కొడుకు కోసం పెద్ద పెట్టున ఏడువసాగింది. తన కొడుక్కు గండం. ఆ మాట తనకు మొదటి నుంచీ తెలుసు. ఆ సంగతి తెలిసి తను మనస్ఫూర్తిగా వాడి అచ్చటా ముచ్చటా చూడలేకపోయింది. వాణ్ణి ఒక్కసారయినా దగ్గిరికి తీసుకోలేదు. ముద్దాడలేదు. అంత అందమైన బిడ్డను చూసి అంతా మురిస్తే తను చావే చూడగలిగింది.

"నా కెంత అదృష్టం ఉంటేనేం? నేను పాపిష్టిదాన్ని ఇక నా కళ్ళతో నిన్ను చూడనుట్రా, తండ్రీ! నా బంగారు నాయనా!" అని సుందరి ఘోషపెట్టి, ఏడుస్తుంటే, ఆమె భర్త, "నీకేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి? పిల్లలు పోరూ?" అని కోప్పడ్డాడు.

* * *

అయితే సుందరి ఒక్క పొరపాటుమాత్రం పడ్డది. తను పాపిష్టిదికాదు అదృష్టవంతురాలూ కాదు. తనకన్న కమలే అదృష్టవంతురాలు.

[ముద్రణ : ఏప్రిల్ 1952, పట్నవాసం - ఇతర కథలు (కథాసాగరం-1) నుండి; దేశికవితా మండలి : విజయవాడ.]